

4. Az Örmény vallásról

Először is annak feltérképezésére vállalkozunk, hogy hogyan alakult az örmény és a világegyház kapcsolata az első évszázadokban. Egy nehezen érthető dogmatikai, krisztológiai kérdéssel állunk szemben, ami napjainkban már túlhaladott, de a „tudós becsületesség” megkívánja tőlünk pontos ismeretét. Ennek ismerete után konkrétan az örmény egyház szerkezeti felépítésére irányul figyelmünk: hogyan alakult ki az örmény egyházban egy apostoli és egy katolikus irányzat, és ez mit jelent az erdélyi örmény gyökerekkel rendelkező magyarörmények számára.

Akadémiai körökben elfogadott tény, hogy Krisztus egyetemes egyházának szakadását a Kelet egyházának elszakadása jelentette Nyugat egyházától. Ekkor távolodott el ui. Konstantinápoly Rómától, és lett végérvényesen keleti görög és nyugati római egyház. Az örmény egyház kérdése azonban nem ehhez az eseményhez kötődik, hanem sokkal korábbi eseményekhez. Az „örmény egyházszakadásnak” nem is kifejezetten ekkleziológiai (egyháztani) vonatkozása van, mint az ortodox egyházak esetében, hanem krisztológiai kérdés és azokkal az első századbéli teológiai nehézségekkel függ össze, amelyek az un. krisztológiai dogma kikristályosodásánál és megfogalmazásánál merültek fel. Az egyetemes egyház egy olyan szakaszára tehető az örmény egyházszakadás kérdése, amikor a keresztény világot az a kérdés határozta meg, hogy profánul fogalmazva, Jézus Krisztus milyen mértékben ember és Isten, mennyi benne az emberi és mennyi az isteni, és hogyan lehet elképzelni az istenségnek és emberségnek kapcsolatát egyazon személyben. Ha ui. túlságosan kiemeljük a megtestesült Ige emberségét, akkor háttérbe szorulhat istensége (Áriusz tévedése), ha viszont túlságosan kiemeljük istenségét, akkor nyugodtan megkérdezhetjük, hogy akkor Jézus Krisztus valóban valóságos ember volt-e, vagy sem? (a kérdés Apollinariusz tévedésével függ össze).

Ha részletesebben kíván utána olvasni a témának:

<http://www.magyarormeny.hu/index.php?apps=ormenyek&article=17>